

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 3/24. november 2021

STRPNOST NA PREIZKUŠNJI

Uvodni zapis v novembrski številki EŠL preteklega leta je bil namenjen strpnosti. Ista tema je leto kasneje še na večji preizkušnji. Vsi imamo svoje mnenje o tem, kar vidimo, slišimo, čutimo ...

A vendarle: najbolj pomembno je vprašanje, kako ravnamo, ko ugotovimo, da se naša mnenja razlikujejo? Kako jih predstavimo in kako prisluhnemo mnenju drugih? Kako uravnateži strpnost do drugih in strpnost, ki jo pričakujemo od drugih v odnosu do nas? Brez dvoma smo se znašli v situaciji, ki od nas zahteva več strpnosti kot kadarkoli doslej - to lahko gradimo samo na spoštljivem in pozitivnem dialogu, ki nas pripelje do medsebojnega razumevanja.

Mednarodni dan strpnosti, ki ga vsako leto obeležimo 16. novembra, je letos potekal pod naslovom »Z drugimi ravnaj tako, kot si želiš, da bi drugi ravnali s tabo.«

Naj nas ta misel spremlja na vsakem koraku.

KOLENDAR DOGODKOV:

26. november	Ekokviz za SŠ: rok za prijavo dijakov na šolsko tekmovanje - prijava
30. november	Srečanje koordinatorjev osnovnih in srednjih šol – vabilo / prijava
30. november	Rok za oddajo ekoakcijskega načrta 2021/2022 za fakultete v Ekoportal
10. december	Ekokviz za SŠ: šolsko tekmovanje Več
17. december	Rok za oddajo likovnega nagradnega natečaja LEAF - Gozd in biotska pestrost - prijava
31. december	Sejem Altermed: rok za spletno prijavo za razstavljalce in predstavitve
2022	
7. januar	Ekokviz za OŠ: rok za prijavo ekip na šolsko tekmovanje - prijava
10. januar	Ekokviz za SŠ: regijsko tekmovanje
14. januar	Rok za oddajo receptov »Reciklirana kuharija« Več
27. januar	Ekokviz za OŠ: šolsko tekmovanje
Januar	Druga delavnica projekta Hrana ni za tjavendan
1. februar	GAIA 20:30 Primer učne ure za mednarodni natečaj Več
11. februar	Rok za oddajo nagradnega natečaja Eko-paket Več
17. februar	Ekokviz za SŠ: državno tekmovanje
11. marec	Ekokviz za OŠ: državno tekmovanje, OŠ Leskovec pri Krškem
11. - 13. marec	Sejem Altermed
5. april	GAIA 20:30 Primer dobre prakse za mednarodni natečaj Več

Vsebina:

GLOBE
Hrana ni za tjavendan 2

EKOKVIZ SŠ
LEAF
GAIA 20:30 3

EKOKVIZ OŠ
ALTERMED
Razpis ZBORNIK ZN in druge vsebine OŠ in SŠ 4

Rezultati ankete vrtni
DOHODNINA 5

V Sloveniji je uradno zaživel mednarodni program GLOBE

Z letošnjim šolskim letom smo pričeli z izvajanjem programa **GLOBE** (Global Learning and Observations to Benefit the Environment), ki poteka pod okriljem ameriške vesoljske agencije NASA. GLOBE združuje učence, učitelje in znanstvenike s skupnim poslanstvom: spodbujati poučevanje in učenje o znanosti, izboljšati okoljsko pismenost in varovanje okolja ter spodbujati znanstvena odkritja. Program tematsko pokriva pet področij (atmosfera, biosfera, hidrosfera, pedosfera ter Zemlja kot sistem), znotraj katerih se izvajajo različne aktivnosti in meritve.

Otvoritveni dogodek in prvi delavnici

11. oktobra 2021 je potekal otvoritveni dogodek, kjer je bil predstavljen program, njegove aktivnosti in obveznosti šol/mentorjev. Sodelovali so tudi predstavniki programa GLOBE ter agencije NASA. Posnetek dogodka si lahko ogledate na povezavi [Otvoritev GLOBE Slovenija](#)

Prvo spletno delavnico programa GLOBE smo organizirali 10. novembra 2021, kjer smo predstavili program novim mentorjem in izpostavili ključne aktivnosti v izbranih protokolih. Vsebine delavnice smo obogatili s primeroma hrvaških šol, kjer program GLOBE izvajajo že več let. Posnetek delavnice si lahko ogledate na povezavi [Prva spletna delavnica GLOBE](#).

Druga spletna delavnica je bila namenjena spoznavanju in povezovanju GLOBE učiteljev iz Slovenije in Hrvaške. Predstavitve hrvaških šol in možnosti povezovanja s hrvaškimi učitelji najdete na povezavi [GLOBE povezovanje](#).

U.S. Embassy
Ljubljana

Hrana ni za tjavendan: široka paleta aktivnosti v vrtcih, šolah in doma za manj zavržene hrane

*Koliko hrane zavržemo vsako leto? Kje nastane največ odpadne hrane? Kaj se s to hrano zgodi? Kako lahko zmanjšamo količino odpadne hrane? Tudi letos se lahko v projekt **Hrana ni za tjavendan** vključite z zanimivimi, praktičnimi aktivnostmi, da boste zmanjšali in preprečili zavrženo hrano doma in v šoli.*

Kuhlin dnevnik zavržene hrane je pripomoček, s katerim boste skupaj z otroki in učenci raziskovali, katero hrano največkrat zavržemo in kako lahko zmanjšamo količine zavržene hrane. Z dnevnikom boste spremljali, katero hrano doma največkrat zavržemo in zakaj se to dogaja.

Razpisani temi projekta sta:

»Kako lahko vplivaš/vplivamo na količino zavržene hrane?« ali »Pot hrane znotraj našega življenja«. Najizvirnejši projekti vsake razpisane starostne skupine bodo prejeli LIDLovo darilno kartico v vrednosti (300, 150 in 80 evrov).

Nagradni natečaj Reciklirana kuharija vabi k pripravi in oddaji inovativnih receptov, kaj narediti iz živil, ki jih ne porabimo v celoti ali jim bo potekel rok. Zbiramo originalne kuharske recepte, ki jih predstavite na čim bolj izviran način. **Rok oddaje receptov je 14. januar 2022.** Več na [povezavi](#)

NAGRADE ZA NATEČAJE PROJEKTA HRANA NI ZA TJAVENDAN

Nagrade za zmagovalne recepte natečaja Reciklirana kuharija:

Objava v knjižici Reciklirana kuharija in praktična nagrada.

Nagrada za vse ustanove, ki sodelujejo v kampanji ob slovenskem dnevu brez zavržene hrane:

Nagradna spletna kuharska delavnica za vse udeležene!

Nagrada za likovno-grafični in literarni natečaj na temo "Odnos do hrane":

Priznanje, praktične nagrade za 3 najboljše likovno-grafične in literarne izdelke.

Nagrada za novinarske prispevke na temo Zavržena hrana (Mladi poročevalci):

Priznanje, praktične nagrade za 3 najboljše likovno-grafične in literarne izdelke.

21. oktobra 2021 je potekala **prva spletna delavnica**, na kateri je bil podrobno predstavljen projekt s ključnimi aktivnostmi in dogodki, pregled in analiza lanske izvedbe projekta ter konkretni primeri dobrih praks iz preteklih let.

Posnetek delavnice si lahko ogledate na povezavi [posnetek delavnice](#).

Naslednja delavnica je predvidena januarja 2022.

Ekokviz za srednje šole o evropskih finančnih spodbudah in energiji

V letošnjem Ekokvizu za srednje šole obravnavamo dve temi: **Evropsko kohezijsko politiko** in **energijo**. Dijaki bodo tekmovali v obeh temah na šolskem tekmovanju (10. decembra 2021) in preizkusijo svoje znanje s pomočjo **vprašanj za vajo**.

Dijaki tekmujejo v treh kategorijah (SPI, SSI/PTI in GIM), vsak s svojo šifro. Mentorji lahko dijake prijavite najpozneje do **26. novembra 2021** na povezavi **Prijava na šolsko tekmovanje**.

Za mentorje in dijake smo pripravili izobraževalni delavnici. Posnetka si lahko ogledate na povezavah: [za mentorje](#); [za dijake](#).

LEAF – Znanje o gozdovih

Zakaj je gozd pomemben, kaj nam daje? Koliko gozdov posekajo vsako leto? Kako lahko pripomoremo k ohranjanju gozdov? Kako izkoristiti gozd kot učilnico?

Aktivnosti v programu LEAF lahko izvajate po šestih korakih gozdnega cikla, ki je podoben sedmim korakom programa Ekošola. Aktivnosti, ki jih najdete med predlogi za 3. korak v čim več meri izvedite zunaj, v naravi, ne glede na letni čas: obiščite in raziščite del gozda, organizirajte zabavne in poučne dejavnosti, obiščite gozdno učno pot, žago ali drug lesni obrat, drevnico, izdelovalca lesenih izdelkov, povabite gozdarja, lovca ali strokovnjaka z drugih področij, da se vam pridružijo. Več zamisli in predlogov za izvajanje programa LEAF je na projektni spletni strani <https://ekosola.si/znanje-za-gozdove-21-22/>.

V okviru projekta sta razpisana **dva nagradna natečaja**:

1. Likovno-literarni natečaj Gozd in biotska pestrost

Namenjen je vrtcem, osnovnim in srednjim šolam. Ustvarjajte in raziskujte v gozdu, ki je dom številnim prebivalcem, ustvarite gozdne živali, prikažite, kako negovati in varovati gozdove, itd. **Rok za oddajo** likovnih del je **17. december 2021**. Več o natečaju <https://ekosola.si/razpis-likovno-literarni-natecaj-gozd-in-biotska-pestrost/>.

2. Nagradni natečaj za učitelje - povezovanje z mednarodnim projektom GAIA 20:30

A) Mednarodni natečaj za najboljše učne ure - Ustvarite učno uro za spodbujanje aktivnega učenja na temo biotske pestrosti. Vsebinsko naj čim bolj poudarja ohranjanje obstoječih in ustvarjanje novih gozdov ali naravnih območij, spodbujanje trajnostnega upravljanja obalnega pasu, boj za obstanek oprasovalcev in ozaveščanje proti izgubi žuželk, ozaveščanje in podpiranje ukrepov za odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst. Učence spodbujajte k učenju o okolju, v katerem živijo, ter k razmisleku, kako ga zaščititi. Učna ura naj bo preizkušena v razredu, navedeno naj ima starost sodelujočih učencev/dijakov, uporabljene vire in priložene slike ali druge materiale. Učno uro je potrebno prevesti v angleščino. Učne ure bodo shranjene v bazo FEE (Foundation for Environmental Education) in deljene po celotni globalni mreži programov te organizacije.

B) Mednarodni natečaj za najboljšo dobro prakso - Osredotočite se na ukrepe za zaščito svetovne biotske pestrosti. Predstavite svoje sedanje ali preteklo delo na temo biotske pestrosti. Oddate lahko največ dva projekta, ki sta povezana s cilji biotske pestrosti: ohranjanju obstoječih in ustvarjanju novih gozdov ali naravnih območij npr. šolski/gozdni vrtovi, parki, zelene soseske; boju za obstanek oprasovalcev in ozaveščanju proti izgubi žuželk; ozaveščanju in podpiranju ukrepov za odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst.

Več o predstavitvi [GAIA 20:30](#)

Za spoznavanje invazivnih vrstah, oprasovalcih, drevesih in naravnem okolju je na voljo kviz na povezavi [GAIA 20:30 zaščita biotske pestrosti](#)

Kdo bo letos največja ekofaca? Pridružite se letošnjemu Ekovizu za OŠ!

Vabimo učence 6., 7. in 8. razredov, da obogatijo svoje znanje o izbranih temah. Gradivo zanje je objavljeno na spletni strani projekta Ekoviz za OŠ na povezavi <https://ekosola.si/ekokviz-za-osnovne-sole-21-22/>, obsega 4 izbrane sklope: **Biotska pestrost in podnebne spremembe** (6., 7. in 8. razred) **Gozd in gozdarstvo v Sloveniji** (6. razred), **Ekosistemi** (7. razred) ter **Električna energija** (8. razred).

Učenci imajo na voljo **VPRAŠANJA ZA VAJO**, s katerimi bodo lahko preizkusili pridobljeno znanje in se naučili reševanja prek spleta. Šolsko tekmovanje bo **27. januarja 2022**. Vaše prijave pričakujemo najpozneje do **17. decembra 2021** na elektronski naslov info@ekosola.si

Podnebne spremembe in biotska pestrost

Ali mladi razumejo, kakšen je njihov vpliv na naravo in svet okoli nas? Kako jim razložiti, da lahko naša dejanja povzročajo ali blažijo podnebne spremembe? Katera dejanja vplivajo na podnebne spremembe in katera jih blažijo?

K obvladovanju podnebnih sprememb in zmanjšanju njihovih učinkov lahko prispevamo kot posamezniki in kot skupnost na različnih področjih. Za izobraževanje o podnebnih spremembah so pripravljena gradiva in pripomočki: [Zemeljko o tleh, rastlinah, živalih in človeku](#), [Živeti s podnebnimi spremembami in spreminjati sebe](#), [HOBSove dogodivščine](#) (spoznavanje biotske raznovrstnosti), [Z roko v roki za okoljsko izobraževanje](#) (priročnik za izvajanje aktivnosti o biotski pestrosti in podnebnih spremembah).

V projektu so razpisani trije nagradni natečaji: video natečaj, natečaj za didaktično igro, land art ustvarjanje. Več o vsebini natečajev, rokih za oddajo ter izboru si preberite na <https://ekosola.si/trije-nagradni-natecaji-na-temo-biotske-pestrosti/>

Sejem Altermed: prijave do 31. decembra 2021

predstavitvenem odru ali v demonstracijski kuhinji).

Sejem Altermed, na katerem ustanove predstavite svoje aktivnosti in obogatite sejmski program, je napovedan od 11. do 13. marca 2022 v Celju. Ustanove, ki ste vpisale sejem v ekoakcijski načrt (EAN) v Ekoportal, najpozneje **do 31. decembra 2021** izpolnite **spletno prijavo**, v kateri dodatno označite: izbrani dan sodelovanja na sejm (petek, sobota, nedelja) in način predstavitve (na stojnici,

Zbornik vsebin ZGODNJE NARAVOSLOVJE 2021/2022

Vabimo vas, da posredujete avtorske strokovne članke o izvajanju in rezultatih projektov za zgodnje naravoslovje in drugih dobrih praksah o različnih temah. Razpis velja za vzgojitelje v vrtcih. Rok za oddajo strokovnega članka je **31. maj 2022**.

Več o razpisu <https://ekosola.si/razpis-zbornik-zbranih-vsebin-zgodnjega-naravoslovja-2021->

Zbornik vsebin tematskih sklopov PROGRAMA EKOŠOLA 2021/2022

Vabimo vas, da posredujete avtorske strokovne članke o izvajanju in rezultatih projektov in drugih dobrih praksah o različnih temah. Razpis velja za učitelje v osnovnih šolah in profesorje v srednjih šolah.

Rok za oddajo strokovnega članka je **31. maj 2022**. Več o razpisu <https://ekosola.si/razpis-zbornik-vsebin-tematskih-sklopov-programa-ekosola-2021-2022/>

Rezultati ankete v ekovrtcih o aktualnosti programskih vsebin predstavljeni v brošuri

Vsebine ekoakcijskega načrta razumemo kot skladnost med načrtovanimi programskimi vsebinami ter uresničitvijo izvedenih vsebin. Pomembna vzgojna naloga pri oblikovanju odnosa otrok do narave in uspešno procesno spreminjanje celostne osebnosti otroka so obravnavane vsebine ekologije, ekološkega ozaveščanja, spoštovanja naravnih zakonitosti, ekološke občutljivosti in ravnovesja, informiranja... Da ugotovimo, kakšni so realni rezultati na področju vsebin programa Ekošola za ekovrtce, smo pripravili anketo odprtega tipa na temo »EKOAKTUALNE VSEBINE V EKOVRTCIH SLOVENIJE«. Rezultate ankete, v kateri je sodelovalo 80 odstotkov ekovrtcev, smo združili v brošuro [Ekoaktualne vsebine v ekovrtcih Slovenije 2021](#).

Vašo dohodnino vračamo okolju in okoljski vzgoji: Odstotek svoje dohodnine namenite programu Ekošola

Vsi davkoplačevalci plačujemo dohodnino.

Določite, za kaj je lahko porabljena:

izberite program Ekošola! Tako bo del vaše dohodnine namenjen temu, česar aktivni člen ste tudi vi: okoljski vzgoji in izobraževanju naših otrok.

Postopek je preprost:

- 1. Izpolnite [obrazec](#).
- 2. Izpolnjeni obrazec pošljite po pošti na naslov:
Društvo DOVES - FEE Slovenia, Program Ekošola, Zavrti 2, 1234 Mengeš ali
ga izpolnite in pošljite prek povezave [E-davkov](#)

- 3. S tem boste namenili odstotek dohodnine programu Ekošola.

Vsak prispevek je dragocen. Namenili ga bomo za kakovostne, strokovne in zanimive okoljske aktivnosti za otroke, mlade in njihove mentorje. Prosimo, da možnost donacije programu Ekošola predstavite tudi svojim sodelavcem, prijateljem in drugim.

Hvala vnaprej za vaš prispevek!

Ker vemo, da z otroki/učenci/dijaki izvajate zares veliko različnih okoljskih aktivnosti, vas vabimo, da jih delite z nami in objavili jih bomo na [FB strani programa Ekošola](#).

Tako bodo vaše ideje dobile še globlji pomen.

